

Nieuwsbrief april 2026

De laatste nieuwtjes van de Heemkundige Kring Tegelen

Aanmelden en afmelden voor deze gratis nieuwsbrief is mogelijk via info@hktegelen.nl of onze website www.hktegelen.nl.

Lezing Joodse onderduikers in Tegelen (1942-1947) door Jos Benders

Op **dinsdag 21 april** geeft Jos Benders in het **schutterijmuseum** in Steyl op verzoek van de Heemkundige Kring Tegelen een lezing over de Joodse onderduikers in Tegelen. De lezing start om **20.00 uur** en is voor leden van de Heem gratis te bezoeken. Niet-leden betalen aan de deur € 5,- entree.

De Venlose binnenstad was tijdens de Tweede Wereldoorlog om verschillende redenen geen aantrekkelijke plek voor Joden om onder te duiken. De stad ligt aan de Duitse grens, er woonde een grote Duitse kolonie, er waren Duitse soldaten gelegerd en er waren meerdere Duitse instanties gehuisvest. Joden die in Noord-Limburg onderdoken, verbleven daarom eerder op het omringende platteland of in de dorpen op de westoever van de Maas.

Sal Kool - één van de Joodse onderduikers in Tegelen

Hoewel ook Tegelen aan de Duitse grens en meteen tegen Venlo aan ligt, zaten hier tijdens de Tweede Wereldoorlog Joden ondergedoken. Op basis van het rapport 'Buiten Beeld' (Benders & Van der Hoek, 2024) en lopend onderzoek wordt een beeld geschetst van de 18 onderduikers die bekend zijn. Wie waren zij, hoe kwamen ze in Tegelen, wie heeft hen geholpen? Waren er arrestaties? Welke rol speelden de kerk en het ziekenhuis? Waren er netwerken actief? Naast een overzicht worden enkele opmerkelijke onderduikgevallen gepresenteerd: baby Hansje de Brave, Sal Kool en mevrouw Löwenstein (Tegelen, 3 januari 1944). En passant wordt ook de diefstal van een typemachine in 1944 opgelost.

Historicus Jos Benders (1965) voerde diverse onderzoeken uit naar de regionale historie. Hij is met Ragdy van der Hoek auteur van het onderzoeksrapport 'Buiten Beeld' uit mei 2024. Het rapport belicht de grootschalige onderduik in de regio. Benders is een lokale geschiedkundige, gespecialiseerd in de Tweede Wereldoorlog.

Lezing door Willem Kurstjens over de Tegelse IJzeren eeuw

Zet 'm vast in de agenda: op **maandag 18 mei** geeft Willem Kurstjens in de Harmoniezaal op verzoek van de Heem een lezing over de Tegelse IJzeren eeuw. De lezing start om 20.00 uur. Nadere informatie volgt!

Kleimarkt op 12 juni

Op vrijdag 12 juni is er weer een keramische markt op het Wilhelminaplein in Tegelen. Diverse kleikunstenaars staan er, maar ook de Tiendschuur en Wienerberger. Vorig jaar was de kleimarkt een groot succes. Er waren erg veel bezoekers, die ook een kijkje namen in onze kraam. Ook werden toen veel 2^e handsboeken verkocht. Kinderen krijgen vooraf les over de klei-historie van Marcel Dings en kunnen die dag op het Wilhelminaplein kleien bij de Tiendschuur, een pannetje persen bij Wienerberger en krijgen een demonstratie van Niek Hoogland.

Op 12 juni laten we Tegelen meer over de historie van de klei-industrie zien. Marcel Dings vertelt daar ook de aanwezigen wat over de rijke Tegelse industrie. Verder laten we wat (grof)keramiek zien, hebben we informatiepanelen en verkopen we een groot aantal boeken met flinke korting, omdat we de kelder van de Bongerd weer eens hebben opgeruimd.

De markt is tussen 11.00 en 16.00 uur.

Chateau Holtmühle geopend tijdens Dag van het Kasteel

Op 2^e Pinksterdag, maandag 25 mei, opent kasteel de Holtmühle tussen 11.00 en 17.00 uur haar deuren voor het publiek voor de Dag van het Kasteel. Dan openen 156 locaties in Nederland hun deuren. De Dag van het Kasteel is een jaarlijks Nederlands erfgoedevenement waarbij kastelen, landgoederen en buitenplaatsen hun deuren openen voor het publiek. Bezoekers kunnen die dag (en vaak het hele Pinksterweekend) historische gebouwen ontdekken via rondleidingen, activiteiten en optredens, zoals demonstraties, tentoonstellingen en "living history".

In 2026 staat het evenement in het teken van het thema 'Liefde', waarbij verhalen over relaties en emoties in de geschiedenis van kastelen centraal staan.

Openingstijden

Een groep van zo'n 20 leden van de Heem bemenst het KOSO pand. Kóm binne! voor een praatje over Tegelen en Steyl, het lezen van een boek over onze geschiedenis of het neuzen tussen de Tegelse en Steylerse attributen. Heb je zelf nog bijzondere attributen die we aan ons rijke archief mogen toevoegen? Neem ze dan mee!

Openingstijden KOSO-pand

- **Maandagen, 14.00-16.00**
- **Dinsdagen, 14.00-16.00**
- **Woensdagen, 14.00-16.00**
- **Vrijdagen, 14.00-16.00**

Theresiakapel tussen 1926 en 1997

Onderstaand artikel is in 1997 geschreven door Sjeng Derks, destijds voorzitter van de Stichting Kruisen en Kapellen Tegelen. In 2010 werd de kapel voor een 2e keer verplaatst. Sindsdien staat deze op zijn huidige locatie.

De kapel werd gebouwd in opdracht van de familie Russel-De Rijk in het jaar 1926, uit dankbaarheid voor een geslaagde maagoperatie en in de hoop op verdere genezing. Zij werd toegewijd aan de H. Theresia van Lisieux, die het jaar daarvoor heilig was verklaard en in die tijd een van de populairste heiligen binnen de katholieke geloofsgemeenschap was. Waarschijnlijk was deze kapel in Nederland het eerste uiterlijke eerbetoon aan haar. De kapel lag in de bossen bij het wandelpark Klein

Zwitserland en was een zeer geliefde bid- en rustplaats, vooral vóór en [tijdens de oorlog.... \(lees verder op onze website\).](#)

Gezocht: nieuw onderkomen voor groot glas-in-lood werk

De Heemkundige Kring Tegelen én het Ketelhuis Steyl zoeken gezamenlijk naar een nieuwe plek voor vijf glas-in-lood ramen van kunstenaar Hans Truijen. De kunstwerken met de naam 'EVOLUTIE' zijn afkomstig uit het bejaardenhuis De Erkenkamp.

Het bejaardenhuis werd op 29 juni 1968 geopend. De werken van Hans Truijen zijn ook dat jaar geplaatst in de kapel aan de voorzijde (1^e verdieping) boven de ingang van het verzorgingstehuis. Bij de sloop van de Erkenkamp in 2017 zijn de werken vakkundig verwijderd en opgeslagen. Het betreft 5 ramen in grootte van 1,42m breed bij 1,275m hoog. Suggesties voor de (her)plaatsing van de kunstwerken ontvangen we graag! Samen met de eigenaar van het glas-in-lood zoeken we de mooiste plek!

Hans Truijen is een bekend Nederlands kunstschilder en glazenier. Hij werd geboren op 13 februari 1928 in Soerabaja Nederlands Indië en overleed op 9 juli 2005 in het Zuid-Limburgse Klimmen. Hij maakte veel glas-in-lood voor kerken, kloosters en stations. De werken werden uitgevoerd door onder meer Atelier Flos in Steyl.

Dodenherdenking en Soldatenmis

Traditiegetrouw staan we op maandag 4 mei om 20.00 stil bij de slachtoffers door oorlogshandelingen. De Stichting Tegels Comité Herdenking Gevallenen nodigt u uit voor het bijwonen hiervan bij de oorlogsmonumenten aan de Raadhuislaan in Tegelen. Het programma is:

- 19.50 uur: Welkom en uitleg verloop herdenking
- 19.55 uur: Klokken luiden
- 19.58 uur: Tromgeroffel "DrumBeatz"
- 19.59 uur: Hijzen vlag halfstok met trompet: "Last Post" door Marcel Lamée
- 20.00 uur 2 min. Stilte
- 20.02 voordrachten door afvaardiging gemeente Venlo, declamatie gedichten en pastoor.
- 20.20 toespraak van de voorzitter Majoor Olav Nieuwenhuis.
- 20.23 uur kransleggingen Oorlogsmonument
- 20.30 afsluiting met Wilhelmus door koor en publiek

Op de eerste zondag na 4 mei, dit jaar dus op zondag 10 mei, is de Soldatenmis in de Martinuskerk. Hier worden de namen voorgelezen van de gevallen soldaten en worden kaarsen ontstoken door de Nationale Reserve. De mis start om 10.30 uur. Hiervoor wordt om 10.00 uur het vaandel bij het oorlogsmonument op de Raadhuislaan halfstok gehesen.

Terugblik Algemene Ledenvergadering

Op donderdag 19 maart waren 61 leden aanwezig tijdens de jaarvergadering van de Heem. Het [concept verslag van deze vergadering](#) is opgenomen op onze website onder 'contact' en vervolgens 'bestuur'. We bespraken de volgende bijzonderheden:

- We stonden stil bij de vijf leden die in 2025 overleden, evenals bij het overlijden van oud-penningmeester Geert op het Veld op 13 maart jl.
- De notulen van de jaarvergadering van 20 maart 2025 zijn met één wijziging vastgesteld.
- Petra Geraads was aftredend bestuurslid en niet meer herkiesbaar. Frank bedankte haar in de vergadering voor haar 12 jaar inbreng in het bestuur.
- Frank Giesen en Gé Jonkers werden herkozen. Het bestuur zoekt nog nieuwe bestuursleden!
- Het [jaarverslag 2025](#) is na een toelichting door onze secretaris vastgesteld.
- De [jaarrekening 2025](#) is na een toelichting door onze penningmeester en een verslag van de kascontrolecommissie vastgesteld.
- Dit geldt ook voor de [begroting 2026](#).
- In 2028 bestaan we 50 jaar. Door de leden werd in groepjes nagedacht over ideeën om in het jubileumjaar te organiseren. Diverse mooie ideeën werden geopperd. In een jubileumcommissie worden deze verder uitgewerkt.
- Het voorlopig programma 2026 werd gepresenteerd.

Na afloop van de vergadering werd de 20^e TegelenQuiz van Jos Wolbertus gehouden. Carel van Nisselroy was met 100 punten de winnaar van de quiz.

Math Oehlen heeft het idee is geopperd om bij de **schoorsteen van Canoy-Herfkens** doorzichtige panelen met prenten te plaatsen, waardoor de passanten zien hoe de fabriek er vroeger uitzag. Het bestuur wil dit steunen, maar vraagt een of enkele leden van de Heem om dit samen met Math op te pakken. Interesse? Laat het weten aan het bestuur!

Spraakmakende dievegge en smokkelaarster in Tegelen gearresteerd

De klok aan de Grotestraat in Tegelen speelt een (kleine) rol in een bijzonder verhaal. Jos Wolbertus schreef onderstaande verhaal uit.

Het is 1931. In een kleine Berlijnse bioscoop werkt een jong meisje als chocoladeverkoopster. Haar collega's weten eigenlijk weinig over haar leven. Stil en bescheiden roept zij in de pauze tussen de voorstellingen: "Pepermunt, chocolade, zure drop", en even stil en bescheiden gaat zij na de laatste voorstelling naar huis. Deze uit Hongarije afkomstige Else Lint – althans, zo noemt ze zich – leidt echter een dubbelleven. Een dubbelleven dat veel geld kost. Een leven waar niemand weet van heeft. Na haar werk

verblijft Else graag in luxe gelegenheden, waar ze zich onder de rijken van Berlijn mengt. Maar geld is juist iets wat zij niet heeft. En zo wordt de jongedame een dievegge. In 1933 duikt haar naam weer op. Maar nu niet in de wereldstad Berlijn, [maar in Tegelen.... \(lees verder op onze website\).](#)

Boekcadeau voor onze leden!

Dankzij de hulp van vele vrijwilligers hebben we afgelopen jaar weer fantastische stappen gezet in het belang van de lokale cultuurhistorie. Denk aan het zichtbaar maken van de kunstwerken in het gemeentehuis, de expositie over Tegelenaren in Nederlands Indië, verschillende lezingen en rondleidingen en de vele mensen die we bij de KOSO hebben mogen ontvangen. Zonder de inzet van de vrijwilligers die zich inzetten voor de Tegelse en Steylerse historie, was dit onmogelijk geweest. Ook in financieel opzicht was het afgelopen jaar een positief jaar. We hadden verwacht meer geld uit te geven dan binnen te krijgen, maar hebben ook afgelopen jaar weer geld mogen bijschrijven op onze spaarrekening. We bedanken onze leden enorm voor de steun aan onze vereniging. Het bestuur van de Heem besloot daarom om alle leden (per huishouden) het boek 'Klei, keramiek en kunst' over 90 jaar Tiendschuur te schenken. Ons lid Marcel Dings schreef dit mooi geïllustreerde en uitgewerkte boek.

De Tiendschuur en de Heem hebben altijd een hechte relatie gehad. Het bestuur van de Heem vormde in 1985 ook het bestuur van de Stichting Pottenbakkers Museum Tegelen. In 1994 werd het bestuur van het museum losgekoppeld van het bestuur van de Heem. Nog steeds zijn veel vrijwilligers bij de Tiendschuur ook actief bij de Heem. We dragen de Tiendschuur nog altijd een warm hart toe; we laten graag zien wat de Tiendschuur voor moois te bieden heeft en steunen hen met de aanschaf van deze boeken.

Oud-penningmeester Geert op het Veld overleden

Op 13 maart overleed op 80 jarige leeftijd ons lid en oud-penningmeester Geert op het Veld. Geert was vanaf het allereerste begin samen met zijn vrouw Mieke, bij de oprichting in november 1978, lid van onze vereniging. De uitvaart van Geert vond plaats in het Schutterijmuseum in Steyl. De familie had gevraagd om in plaats van een bloemetje, geld te doneren aan de Heem. Dit is door de aanwezigen op gulle wijze gedaan. Namens de Heem mocht secretaris John Raijer tijdens de uitvaart een woordje over Geerts betrokkenheid bij de Heem spreken.

Binnen de Heemkundige Kring heeft Geert zich op talloze manieren ingezet. In 2007 werd hij penningmeester. Hij zorgde voor subsidies, onderhield contacten met sponsoren en hield de vereniging financieel gezond. In het bijzonder zette Geert zich in voor Tegula Cultura, waarmee veel geld binnenkwam voor het gevelmozaïek Martinushof en Emmaus Feniks, het terughalen van een oude hoefstal uit Millingen naar Tegelen, de restauratie van de grafplaat van burgemeester De Rijk naast de St. Martinuskerk en de informatieborden bij het grenskantoor aan de Kaldenkerkerweg. Tot juni 2021 bleef Geert bestuurslid. Daarna dwong zijn ziekte hem een stap terug te doen. Ook hierna bleef hij erg betrokken bij onze vereniging.

Geluidopname en podcast – WOII in Tegelen – ooggetuigenverslagen

De Heemkundige Kring Tegelen ontving vijf banden met geluidsoptnames van de Stichting Lokale Omroep Tegelen (SLOT). De banden bevatten interviews met inwoners van Tegelen en Belfeld die WOII bewust hebben meegemaakt. Ze vertellen over hun ervaringen en het leven in Tegelen tijdens de inval en bezetting. De interviews zijn geïllustreerd met geluidsfragmenten en delen van dagboeken van inwoners tijdens WOII. De banden zijn gedigitaliseerd door Cor Lahnstein en Patrick Suilen van Seniorenromp Venlo. [Klik hier](#) om naar de informatie over de podcast te gaan. Omroep Venlo maakte [een mooi item over de podcasts](#) met Jos Wolbertus en Sjeng Ewalds.

REPORTAGE

Stemmen uit de oorlog: podcast met verhalen uit Tegelen en omgeving

De Heemkundige Kring Tegelen heeft een podcastserie met oorlogsverhalen online gezet. De serie is samengesteld uit verhalen...

Ondertussen staan 3 delen online:

- Deel 1 gaat over de **inval van de Duitsers** in mei 1940, ondersteund met het verhaal van Pater Otto (missionaris Steyl), dagboek Theo Raeskin en radio-uitzendingen.
- Deel 2 gaat over **het dagelijks leven**, o.a. over de sigarenprijzen, Passiespelen, beperkingen van pers, het werken in de fabriek, bezoeken aan de bioscoop in Tegelen, onderwijs tijdens WOII, de onbezorgde tijd voor jongeren en de rol van het Tegelse Rode Kruis.
- Deel 3 over **het verzet**: de hulpverlening aan gevluchte krijgsgevangenen, het vluchten over de Maas, arrestaties vanwege verraad en de verzetskrant 'Moed en vertrouwen' die werd gedrukt op papier van de firma Huijs-Driessen bij drukkerij Werps.

Tegelse kroonjuwelen overgedragen

Afgelopen maand konden geïnteresseerden in de objecten uit het voormalige raadhuis in Tegelen aan de gemeente laten weten welke objecten ze een plek kunnen geven. Vanuit de Heem zijn diverse organisaties in Tegelen aangespoord om hun interesse kenbaar te maken, zodat die objecten zoveel mogelijk op een openbare plek ondergebracht worden in Tegelen en Steyl. Voor een deel van de objecten is dit gelukt. Op de meest waardevolle overige objecten heeft de Heem haar interesse kenbaar gemaakt. Een deel van die objecten is ondertussen overgedragen naar de nieuwe eigenaren. De Heem krijgt hierdoor de volgende kunstwerken in eigendom:

- Borstbeeld Beatrix van Dries Engelen
- Beelden van de Drie gratiën van Harry Storms
- Borstbeeld Juliana van Piet Killaars
- Plaquette Frans Oehlen van Piet Killaars
- Wandbeeld verbondenheid burger – bestuurder – beambte van Theo van Rens
- Wandbeeld van Harry Storms
- Schilderij van Gerda van de Sterren-Jacobs
- Stilleven van Wil Eggen
- Aquarel van Kasteel de Holtmühle
- Stilleven met witte hoed van Wil Eggen
- Werk met bladgoud

Daarnaast krijgt de Heem de 10 portretten van mensen uit Tegelen van Wil Eggen in bruikleen. Het bestuur is op zoek naar plaatsen waar deze werken getoond kunnen worden. Dit zijn bij voorkeur openbare plekken.

Uitbreiding van verhalen over Tegelenaren in de Arbeitseinsatz

Op onze website zijn weer diverse nieuwe verhalen toegevoegd over Tegelenaren die in de jaren '40 werden ingezet in de Duitse industrie. Ondertussen zijn er 69 persoonlijke verhalen te vinden en 5 verhalen over de bedrijven waar veel Tegelenaren werden ingezet. Alle verhalen zijn geschreven door Jos Wolbertus en Sjeng Ewalds.

[Verhaal 68](#) gaat over Johannes (Jan) Hubertus van Deinum (1920-1979). Jan werd geboren op de Julianastraat in Tegelen en werkte later als telefonist bij de 5e Bataljonscompagnie – Telefonie / Verbindingen (T-br.) van het 37e Regiment Infanterie. In 1942 moet hij gaan werken bij de firma Friedrich Krupp AG in Essen, een reusachtige gieterij. Al snel heeft hij het daar gezien en op 26 augustus 1942, iets meer dan drie maanden in dienst, vlucht hij terug naar Nederland, waar hij onmiddellijk onderduikt. In 1944 wordt hij gearresteerd en naar diverse kampen vervoerd.

[Verhaal 69](#) gaat over Mathias Johannes (Jeu) Hendriks (1918-1996), alias De Knién. Hij werd geboren aan de Arnoldus Janssenstraat 10 in Steyl. Jeu leert het vak van sigarenmaker bij verschillende sigarenfabrieken. Ook bij Vitola. Vanaf 30 oktober 1941 werkt hij als inpakker bij de firma Textilfabrik Terstappen in Kaldenkirchen. Een jaar later beëindigt hij dit werk en duikt hij onder in het klooster van de Blauwe Zusters in Steyl. Hij werkt later voor het Rode Kruis, om de post in Steyl te bemannen. Dit was een riskante onderneming.

Rondleidingen door Abdij Ulingsheide weer mogelijk

De Heem verzorgt, in samenwerking met Rendiz, rondleidingen door het voormalig trappistenklooster, abdij Ulingsheide in Tegelen. In 1884 vestigden zich hier de eerste monniken. In 2002 vertrokken de laatsten. Veel van de vertrekken zijn nog in originele staat en zijn te bezoeken. De kloosterkapel heeft prachtige glas-in-loodramen en de kapittelzaal bijzondere stoelen. Loop door de novicengang met uitzicht op de novicentuin en natuurlijk door de kruisgang, met in het midden de pandhof, waar kloosterlingen lezend in hun brevier rondjes liepen. De rondleidingen zijn op aanvraag mogelijk en duren circa 1,5 uur.

In de zomermaanden verzorgt de Heem ook weer rondleidingen voor individuen en kleine groepen (2-6 personen) op de volgende dagen:

- Zaterdag 25 juli, 11.00 en 14.00 uur
- Zaterdag 22 augustus, 11.00 en 14.00 uur

De deelnamekosten bedragen € 5,50 per persoon. Deelname kan alleen na inschrijving met het [formulier op onze website](#). Rondleidingen voor grotere groepen zijn mogelijk op andere gewenste momenten. Zie hiervoor het [inschrijfformulier op deze pagina](#).

2027 - honderd jaar openluchtspelen in De Doolhof

|Dit jaar wordt het Passiespel weer opgevoerd in Tegelen. Vanaf 1931 wordt er, met tussenpauze van vier of vijf jaar in de Doolhof aan De Drink een boeiend toneelspel opgevoerd welk sinds het begin honderdduizenden mensen naar Tegelen bracht. Maar hoe is het zover gekomen? Jos Wolbertus schreef hierover onderstaand artikel.

Sint Franciscusspel in De Doolhof

Hoewel op de website van de Passiespelen het jaar 1926 als oprichtingsjaar voor de openluchtspelen in Tegelen wordt genoemd is het toch pas februari 1927 als er een vergadering bijeen wordt geroepen in café De Gouden Berg aan de huidige St. Martinusstraat. Het fenomeen openluchttheater is dan niet vreemd, uiteindelijk zal Nederland een zestigtal theaters in de openlucht krijgen. Hoewel Tegelen destijds, en wellicht nog, bekend stond om zijn muzikale en culturele verenigingen bestond er zoiets als een openluchtspel nog niet. In 1925 komt daar, tijdelijk, verandering in. Maar niet door Tegelenaren zelf maar door toneelspelers [uit Overloon.... \(lees verder op onze website\)](#).

Mia Duynstee-Van Basten Batenburg – eerste vrouw in gemeenteraad Batavia

In Dagblad De Limburg van 23 maart 2026 schrijft Hans Goossens over Apotheker Mathilde Haan uit Roermond. Zij was het eerste vrouwelijke raadslid. Vrouwen mochten toen nog niet zelf stemmen, maar konden sinds 1917 wel door mannelijke kiezers verkozen worden. Tegelen had ook een primeur. In 1941 werd Mia Duynstee-van Basten Batenburg het eerste vrouwelijke raadslid in Batavia en Nederlands-Indië. Theo Laumans schreef hierover in zijn boek "Oorlogservaringen" uit 2003. Ons lid Sjeng Ewalds maakte een overzicht.

Mia Duynstee-Van Basten Batenburg

Mia Duynstee-van Basten Batenburg werd geboren in Tegelen op 12-02-1900. Zij was een van de dochters van de burgemeester Carel van Basten Batenburg. Na haar opleiding tot docente voedingsleer en maatschappelijk werkster werd zij directrice van de RK Industrie en Huishoudschool te Utrecht van 1924 tot 1929. In Utrecht leerde ze tijdens zijn verlof Theo Duynstee kennen, die als referendaris op het hoofdkantoor van de Volksgezondheidsdienst in Batavia werkte. Hij was in Roermond geboren op 27-8-1895. Zij trouwde op 22 augustus 1929 met de handschoen en vertrok naar Nederlands-Indië. Hier was zij zeer actief op allerlei [maatschappelijke terreinen.... \(lees verder op onze website\)](#).

Foto van Hubert Nicolaas Gitmans op motor van De Vulkaan bij Holtmühle in tijdschrift

In de 'Clubmededelingen nr. 744, 69e jaargang, maart 2026' van de Veteraan Motoren Club, de landelijke Vereniging tot instandhouding van Historische Motorfietsen, is door Joost Heesakkers een artikel geschreven over deze bijzondere foto van Hubert Nicolaas Gitmans bij Kasteel de Holtmühle, tussen 1914 en 1918. Dhr. Gitmans zit op een motor van De Vulkaan uit 1912 of 1913 met kenteken P1133. De foto is genomen bij het watervalletje aan de molenvijver bij de Aalsbeek. Joost Heesakkers heeft in zijn artikel uitgebreid het model van de motorfiets beschreven van de fabriek uit Venray. Het artikel is na te lezen op de leestafel bij de KOSO.

Informatie over (wachtkamer) dokter Rahier gezocht!

Ons lid Gertie Schouwenberg schrijft een artikel over Huize Elka. Ze heeft gehoord dat in de wachtkamer van dokter Rahier, die hier woonde en praktijk hield, een afbeelding hing van Rembrandts Anatomische les. Kan iemand zich die afbeelding in Huize Elka herinneren?

Animo voor Tegelse sjrieverkrink?

Weej wille gaer same mèt uch 't Tegels dialek laevend haje en nag actiever oetdrage. Dit wille weej veural doon door in 't Tegels te sjriever en verhaole, gedichte en liedjes in ós dialek vas te legge en ten gehure te bringe. De vraag is of d'r interesse is vur **eine Tegelse sjrieverkrink**: ein grupke Tegelse minse die ongevieër einen aovend per 4-6 waeke same kump, verhaole/gedichte op pepeer zet en óngerein veurdruuëg. De sjoëenste kènne meugelik den ouch oetgebrach waere. Ós lid Truus Verbong zit al langer in eine regionale sjrieverkrink en wilt ós gaer op gang helpe. Haes-se interesse? Weej hure 't gaer via info@hktegelen.nl. Beej genóg animo planne weej ein beejeinkóms òm de winse en ideje te verzamele en te kieke wat weej same kènne oppakke.

Informatie over en bijzondere objecten van Jac. Bongaerts gezocht

Ons lid Carel van Nisselroy schrijft momenteel een boek over de Tegelse keramist Jac. Bongaerts. Aan het einde van het jaar wordt zowel in de Tiendschuur in Tegelen als in het Tegelmuseum in Otterlo een expositie georganiseerd met het werk van Jac. Bongaerts. In het boek over Jac. komt een uitgebreid overzicht van zijn werkzame leven en worden enkele bijzondere objecten uitgelicht.

Heb je een bijzonder werk van Jac. of heb je informatie over het leven en werk van Jac. Bongaerts? Dan horen we het graag! Contact met Carel van Nisselroy is mogelijk via cvnisselroy@gmail.com.

Overige activiteiten in Noord- en Midden Limburg

De eigen activiteiten van de Heemkunde Kring Tegelen zijn vetgedrukt.

Datum en tijd	Activiteit	Locatie
Tot en met 6 december 2026	Tentoonstelling 'New Generation' met divers werk van internationale jonge keramisten.	Tiendschuur, Kasteellaan 8, Tegelen
Donderdag 16 april, 20.30 uur	Tim Knol voor de Speelplaats, entree € 16,-, uitverkocht.	Harmoniezaal, Posthuisstraat 30, Tegelen
Dinsdag 21 april	Lezing door Jos Benders over Joodse onderduikers tussen 1942 en 1947 in Tegelen. Niet-leden betalen € 5,- entree	Limburgs Schutterijmuseum, Rozenstraat 18, Steyl
Zaterdag 25 april, 11.00 uur	Platenbeurs/platenmarkt	Kerkstraat, Tegelen
Maandag 27 april, 9.00-16.00 uur	Koningsdag in het centrum van Tegelen. Met rommelmarkt, diverse kraampjes en optredens.	Kerkstraat, In de Beeten en Wilhelminaplein, Tegelen
Maandag 4 mei, 20.00 uur	Dodenerdenking, georganiseerd door Stichting Tegels Comité Herdenking Gevallen	Gevallenmonument Raadhuislaan, Tegelen
Dinsdag 5 mei, 20.15 uur	Concert van de Vrijheid, georganiseerd door Koninklijke Zangvereniging Venlona. Kaarten website Maaspoort à € 37,50.	Maaspoort, Oude Markt 30 Venlo
Zondag 10 mei, 10.00 uur	Soldatenmis, waarbij de namen van de gevallen worden voorgelezen.	Martinuskerk, Wilhelminaplein, Tegelen
Donderdag 14 mei, 20.30 uur	Eric van Dijsseldonk & Band voor de Speelplaats, entree € 16,-. Kaartjes via de website van De Speelplaats.	Harmoniezaal, Posthuisstraat 30, Tegelen
Maandag 18 mei, 20.00 uur	Lezing door Willem Kurstjens over de Tegelse IJzeren eeuw	Harmoniezaal, Posthuisstraat 30, Tegelen
Zondag 24 mei t/m 30 augustus	22^e editie van de Passiespelen 'Kruisig mij'; eeuwenoude lijdensverhaal in de wereld van nu.	Openluchttheater De Doolhof, De Drink 60, Tegelen
Maandag 25 mei, 11.00-17.00 uur	Dag van het kasteel, open dag van o.a. Château Holtmühle, met kinderactiviteiten, rondleidingen en bezichtigingen	Château Holtmühle, Kasteellaan 10, Tegelen
Vrijdag 12 juni, 11.00-16.00 uur	Kleimarkt op het Wilhelminaplein; de Heem heeft ook een kraam met keramische erfgoed en boekenverkoop	Wilhelminaplein, Tegelen
Zaterdag 25 juli, 11.00 en 14.00 uur	Zomerrondleidingen door abdij Ulingsheide, inschrijven voor individuen en kleine groepen via website	Trappistenabdij Ulingsheide, Ulingsheide 3, Tegelen
Zaterdag 22 augustus, 11.00 en 14.00 uur	Zomerrondleidingen door abdij Ulingsheide, inschrijven voor individuen en kleine groepen via website	Trappistenabdij Ulingsheide, Ulingsheide 3, Tegelen

Deze en overige delen van Tegels blief Tegels zijn te vinden [op onze website](#) en bij diverse winkels, gezondheidspraktijken en horecagelegenheden in Tegelen en Steyl.

Tegels blief Tegels - deil 183

Veugel - vogels

De **veugel** beginne al good te zinge nów 't veurjaor wuurt.

Bels - België

In **Bels** is d'm benzien sjtökke goodkouper as beej ós.

Foepnaas - wipneus

Det maedje haet dezelfde **foepnaas** wie zien vader.

Bömkes - boompjes

Dao sjtaon waal 100 **bömkes** op det sjtök grónk.

Sjuvere - huiveren

Ich **sjuver** mich van d'n ózel, miene jas is versjlete.

Greuske - gazon

Ich sjtrui sjtrakkes wir get graaszaod euver 't **greuske**.

Vraoge of reacties: www.hktegelen.nl
(mèt dank aan 't Brónsgreun Bukske van Toine Ambaum en 't book Tegels Dialek van J.H. Houx, A.M. Jacobs en P.P. Lücker).